

A Régiók Bizottsága véleménye – A kereskedelmi hasznosítást megelőző közbeszerzés: az innováció serkentése a fenntartható, minőségi európai közszolgáltatások érdekében

(2008/C 325/06)

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

- elégedettségének ad hangot az Európai Bizottság közleményével kapcsolatban, mivel az megfelelő bevezetést nyújt a kereskedelmi hasznosítást megelőző beszerzések nagy elvi alapjainak, valamint végrehajtásuk módjának meghatározására, mindazonáltal a javasolt eljárás konkrét végrehajtásával kapcsolatban még vannak hiányosságok;
- hangsúlyozza, hogy amennyiben a helyi és regionális önkormányzatok a kereskedelmi hasznosítást megelőző beszerzéseket választják annak érdekében, hogy ösztönözzék az innovációt azokban a kérdésekben, amelyekre megoldást keresnek az eszköz által elért eredmények segítségével, akkor több olyan kihívással kell szembenézniük, amelyeket a közlemény nem elemzett kellőképpen;
- úgy véli, hogy az Európai Bizottságnak világos és részletes iránymutatásokat kellene adnia a szerződő helyi és regionális önkormányzatoknak, valamint tanulási eszközöket és képzéseket biztosítani a kutatási és fejlesztési szolgáltatásokkal kapcsolatos kereskedelmi hasznosítást megelőző beszerzések tekintetében a közösségi jog megsértésének elkerülésére;
- másrészt úgy véli, hogy a szükséges iránymutatások és előírások annál inkább sürgősnek tűnnek, mivel a kereskedelmi hasznosítást megelőző beszerzési eljárások fontos kérdéseket vetnek fel a szellemi és ipari tulajdonjogokkal kapcsolatban, valamint hogy a központi hatóságok jogi szolgálatai eleddig nem foglalkoztak ezekkel a jogokkal;

Előadó: Dimitrios TSIGKOUNIS (GR/EPP)

Referenciaszöveg

A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának: Kereskedelmi hasznosítást megelőző beszerzés: az innováció serkentése a fenntartható, minőségi európai közszolgáltatások érdekében

COM(2007) 799 végleges

POLITIKAI AJÁNLÁSOK

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

Általános megjegyzések a helyi és regionális önkormányzatok szerepével kapcsolatban

1. arra szólít fel, hogy a későbbiekben folytatandó viták során vizsgálják meg, milyen szerepet kell játszaniuk a helyi és regionális önkormányzatoknak a szociális problémák vonatkozásában. Itt főként az elérhető, gazdaságilag vonzó áron nyújtott magas minőségi szintű egészségügyi ellátásról van szó, amely alkalmazkodik a lakosság előregedéséhez, valamint az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásról, az energiahatékonyság javításáról, a jobb minőségű és jobban hozzáférhető oktatás biztosításáról, és a biztonság területén jelentkező veszélyek hatékony kezeléséről;

2. azt javasolja, hogy – mivel a problémák kezelése valószínűleg új és innovatív megoldásokat tesz majd szükségessé, amelyek a technológiai követelmények miatt még kereskedelmileg nem állnak rendelkezésre, illetve amennyiben rendelkezésre állnak, még nem felelnek meg teljesen az adott feltételeknek, ezért sürgős erőfeszítést igényelnek a kutatás és a fejlesztés részéről –, a helyi és regionális önkormányzatokat aktívan vonják be a kereskedelmi hasznosítást megelőző beszerzés új keretének kidolgozásába, valamint erősítsék meg az új típusú közbeszerzések hatékony kezelésére és végrehajtására rendelkezésükre álló lehetőségeket;

3. kiemeli, hogy a kutatás és a fejlesztés bevonása a közbeszerzésekbe az innovatív megoldások ösztönzése érdekében a helyi és regionális önkormányzatok számára megteremti azt a lehetőséget, hogy közép- és hosszú távon megfelelően hozzájáruljanak az általuk nyújtott szolgáltatások hatékonyságának és jó teljesítményének biztosításához, valamint az európai ipar versenyképességének ösztönzéséhez az innováción keresztül;

4. úgy véli, hogy mivel az ezekre a tranzakciókra fordított összegek nagy részét a helyi és regionális önkormányzatok fedezik, helyénvaló lenne, ha utóbbiak tökéletesen fel lennének készítve arra, hogy európai szinten kiemelt mozgatórugó szerepet játsszanak a kutatás és a fejlesztés ösztönzésében;

5. arra kéri az Európai Bizottságot, hogy vegye figyelembe az RB 2008–2010. évi politikai prioritásait, amelyek között szerepel többek közt a növekedésről és foglalkoztatásról szóló lisszaboni stratégia végrehajtása, az éghajlatváltozás kihívásainak való megfelelés, az energiaforrások diverzifikációja és fenntartható használata, a polgárok életminőségének javítása, ezen belül a határokon átnyúló együttműködés a minőségi egészségügyi ellátáshoz való hozzáférés területén, a szolidaritás, a kultúrák és vallások közötti párbeszéd regionális és helyi önkormányzatok általi támogatása, valamennyi helyi kultúra és hagyomány ösztönzése, a közös bevándorlási és menekültügyi politikában

való részvétel, főként az integráció területén bevált gyakorlatok cseréje területén, valamint a modern egységes piac elismert elsőbbsége, amely a közszolgáltatások minőségét javító stratégiával rendelkezik. Ezek a cselekvési területek érdekesekek a területi önkormányzatok számára, amelyek integrációja a közbeszerzések piacába ígéretesen alakul a kutatás és a fejlesztés ösztönzése érdekében az információs és kommunikációs technológiák területén, és amelyek különösen alkalmasak a kereskedelmi hasznosítást megelőző beszerzések megtételére;

6. elégedettségének ad hangot az Európai Bizottság COM(2007) 799 végleges közleményével kapcsolatban, mivel az megfelelő bevezetést nyújt a kereskedelmi hasznosítást megelőző beszerzések nagy elvi alapjainak, valamint végrehajtásuk módjának meghatározására, mindazonáltal a javasolt eljárás konkrét végrehajtásával kapcsolatban még vannak hiányosságok;

7. hangsúlyozza, hogy amennyiben a helyi és regionális önkormányzatok a kereskedelmi hasznosítást megelőző beszerzéseket választják annak érdekében, hogy ösztönözzék az innovációt azokban a kérdésekben, amelyekre megoldást keresnek az eszköz által elért eredmények segítségével, akkor több olyan kihívással kell szembenézniük, amelyeket a COM(2007) 799 végleges közlemény nem elemzett kellőképpen;

8. úgy véli, hogy a közbeszerzésekre vonatkozó jelenlegi jogszabályok már éppen elég bonyolultak, és hogy számos helyi és regionális önkormányzat küzd kifejezett nehézségekkel azok megfelelő alkalmazása során. Úgy véli továbbá, hogy az önkormányzatok bizonytalannak mutatkoznak a tekintetben, hogy adminisztratív szerkezetükbe, valamint eljárásaikba egy olyan újabb, összetett tényezőt vezessenek be, mint amilyen az Európai Bizottság kezdeményezése. Ezért azt sürgeti, hogy a közbeszerzésre vonatkozó jogszabályokat ne alkalmazzák a kereskedelmi hasznosítást megelőző közbeszerzés esetében;

9. javasolja, hogy az Európai Bizottság vizsgálja meg, lehetne-e úgy módosítani a közbeszerzési irányelvet, hogy az innováció például partnerségi projektek keretében is megvalósulhasson. Az új innovációk gyakorlati megvalósulását jelentősen akadályozza a közbeszerzési eljárás merevsége. A Közösséget létrehozó Szerződésben foglalt egyenlő és megkülönböztetésmentes bánásmód követelményét nem szabad úgy értelmezni, hogy a vállalkozások és az ajánlatkérők a gyakorlatban nem hasznosíthatják a vállalkozások kutatási és fejlesztési eredményeit;

10. meggyőződése, hogy az innováció ösztönzésére vonatkozó ajánlati felhívásokkal kapcsolatos kifejezetten technikai jellegű intézkedések kidolgozása különleges ismereteket és hozzáértést feltételez, amely általában nem adott a helyi és regionális önkormányzatoknál, mivel számos tagállam államapparátusában is csak bizonyos szolgálatok rendelkeznek ezzel;

11. ezzel kapcsolatban úgy véli, hogy a kutatási és fejlesztési szolgáltatások kiválasztásának a kereskedelmi hasznosítást megelőző közbeszerzési eljárásban szereplő lépései olyan szintű technikai ismereteket és olyan szintű hozzáértést feltételeznek az érintett kérdésekhez, amely általában nincs meg a területi önkormányzatoknál;

12. megjegyzi, hogy még ha a kutatási és fejlesztési szolgáltatások területén a kereskedelmi hasznosítást megelőző közbeszerzést siker is koronázza, attól még nem lesz könnyebb a polgárok ennek érdekében történő mobilizálása és politikai aktivizálása helyi szinten. A helyi és regionális önkormányzatok döntéseire nagy súllyal nehezítő tényező, hogy a kutatási és fejlesztési szolgáltatásokkal kapcsolatos kereskedelmi hasznosítást megelőző ajánlati felhívások megfelelő végrehajtása hatalmas kiadásokkal jár, amelyek megterhelik a jelenlegi kezelési gyakorlatot, míg az ebből fakadó előnyök általában csak hosszú távon bontakoznak ki, és ahhoz, hogy ezekről a polgárok tudomást szerezzenek, hosszabb időre van szükség, általában többre, mint amennyi két egymást követő választás között telik el települési vagy regionális szinten;

13. nyugtalanságát fejezi ki azzal kapcsolatban, hogy amennyiben a kutatási és fejlesztési szolgáltatásokkal kapcsolatos kereskedelmi hasznosítást megelőző beszerzés ajánlati felhívásainak helyénvalóságát politikailag megkérdőjelezték, lehetséges, hogy a választási küzdelemből az a csoportosulás kerül ki új helyi vagy regionális önkormányzatként, amelyik felhozta ezeket a kifogásokat, és kétségessé teszi az eljárás folytatását egy olyan kereskedelmi termék esetében, amelyet közben fejlesztettek ki, és amely lényegi előnyöket tesz majd semmissé, amelyeket a megbízást adó önkormányzat az eredeti kiírással meg akart valósítani;

14. úgy gondolja, hogy a helyi és regionális önkormányzatok szintjén nagyobb politikai probléma adódik majd, ha a versenytárgyalások végső győztesei a kutatási és fejlesztési szolgáltatásokkal kapcsolatos kereskedelmi hasznosítás során nem a szerződő hatóság településén vagy régiójában rendelkeznek székhellyel, illetve még rosszabb esetben, ha székhelyük egy másik tagállamban található;

15. megjegyzi, hogy amennyiben a kutatási és fejlesztési szolgáltatásokkal kapcsolatos kereskedelmi hasznosítást megelőző beszerzés ajánlati felhívása eredménytelen marad, amit nem lehet kizárni, főként a kutatás és fejlesztés olyan területein, ahol a teljesítményszint még viszonylag alacsony, a helyi és regionális önkormányzatok kifejezetten nehéz helyzetben vannak, hogy a polgárok előtt tisztázzák magukat, és meggyőzzék őket arról, hogy az eljárást – eredményétől függetlenül – előnyben kell részesíteni egy már létező és kereskedelmi szempontból bevált technológiába történő befektetéssel szemben;

16. azt a javaslatot fogalmazza meg, hogy a fentebb említett problémákra való tekintettel, amelyekkel a helyi és regionális önkormányzatoknak kell szembesülniük a kutatási és fejlesztési szolgáltatásokkal kapcsolatos kereskedelmi hasznosítást megelőző beszerzések tekintetében, az Európai Bizottság és a tagállamok hozzanak létre és alkalmazzanak egy sor intézkedést, amelyet elengedhetetlennek tart ahhoz, hogy a piacok a települések és régiók szintjén betöltsék feladatukat, amelyek aztán ennél magasabb szinten gyakorolnak befolyást az európai szereplők általános teljesítményére a kutatás és a fejlesztés területén, világszerte versenyháttérrel szemben;

17. felhívja a figyelmet arra, hogy nem szabad szem elől téveszteni: amennyiben az Európai Uniónak nem sikerül

működőképes módon bevezetnie helyi vagy regionális szinten a kutatási és fejlesztési szolgáltatásokkal kapcsolatos kereskedelmi hasznosítást megelőző beszerzési eljárásokat, akkor közösségi szinten K+F-eszközök mehetnek veszendőbe;

18. úgy véli, hogy az Európai Bizottságnak világos és részletes iránymutatásokat kellene adnia a szerződő helyi és regionális önkormányzatoknak, valamint tanulási eszközöket és képzéseket biztosítani a kutatási és fejlesztési szolgáltatásokkal kapcsolatos kereskedelmi hasznosítást megelőző beszerzések tekintetében a közösségi jog megsértésének elkerülésére;

19. másrészt úgy véli, hogy a szükséges iránymutatások és előírások annál inkább sürgősnek tűnnek, mivel a kereskedelmi hasznosítást megelőző beszerzési eljárások fontos kérdéseket vetnek fel a szellemi és ipari tulajdonjogokkal kapcsolatban, valamint hogy a központi hatóságok jogi szolgálatai eddig nem foglalkoztak ezekkel a jogokkal;

20. arra ösztönzi a tagállamokat és az Európai Bizottságot, hogy fejlesszenek ki támogatási struktúrákat, amelyek alkalmasak arra, hogy azok a helyi és regionális önkormányzatok, amelyek úgy döntenek, hogy ajánlati felhívást adnak ki a kutatási és fejlesztési szolgáltatásokkal kapcsolatos kereskedelmi hasznosítást megelőző beszerzésre, hozzájuk fordulhassanak, és világosabb információkhoz, illetve lényegi segítséghez jussanak, főként a kockázatok és nyereségek igazságosabb elosztásával kapcsolatban a szerződő önkormányzatok és a végén kiválasztott jelentkezők között;

21. hangsúlyozza, hogy mivel a kutatási és fejlesztési szolgáltatásokkal kapcsolatos kereskedelmi hasznosítást megelőző beszerzések rövid távon kifejezett és azonosítható kockázatokkal járnak regionális és helyi szinten, amelyek a szerződő önkormányzatot érintik, valamint a másik oldalon hosszú távon mutatkozó előnyökkel, amelyeket nehéz meghatározni, és gyakran igen összetettek, aminek hatására a területi önkormányzatok gyakran joggal nyugtalanok, a tagállamoknak és az Európai Bizottságnak kifejezett, több szintű támogatást kell nyújtaniuk részükre, amely jól érthetővé teszi minden érintett szereplő számára, hogy az esetleges kudarc szerves része az ilyen típusú eljárásnak, amely újító megoldásokat keres az európai társadalmak régebbi vagy újabb problémáira;

22. megjegyzi, hogy mivel a kutatási és fejlesztési szolgáltatásokkal kapcsolatos kereskedelmi hasznosítást megelőző beszerzés minden tagállam szereplői számára nyitott, elkerülhetetlen, hogy a regionális szinten a tevékenység támogatására szánt források legalábbis részben más uniós ország valamely régiójába kerüljenek. Az Európai Unió szintjén nyilvánvalóan nem okoz problémát ez a jelenség, de egy település vagy regionális közösség szintjén erősen riasztó hatású az ilyen típusú közbeszerzés finanszírozása szempontjából;

23. arra kéri az Európai Bizottságot, hogy bizonyítsa be: a kereskedelmi hasznosítást megelőző beszerzés előnyös az ajánlati felhívást kiíró régió számára, még akkor is, ha az arra válaszoló érdekelt szereplők nem a területén vannak;

24. felszólítja az Európai Bizottságot, hogy bátorítsa és támogassa a helyi és regionális önkormányzatok nagy csoportosulásait, amelyek közösen kívánnak kereskedelmi hasznosítást megelőző beszerzést végrehajtani azoknak a kockázatoknak a csökkentése érdekében, amelyeknek egy olyan tagállami helyi vagy regionális önkormányzat tenné ki magát, mely egyedül kívánna ilyen ajánlati felhívást tenni;

25. elismeri, hogy a páneurópai hálózatok létrehozása, illetve a különböző tagállamokban található, hasonló igényekkel rendelkező helyi és regionális önkormányzatok közötti kapcsolatfelvétel a legmegalapozottabb és legszilárdabb összetartó kapocs az országok, régiók és települések közötti együttműködés szempontjából a kutatási és fejlesztési szolgáltatásokkal kapcsolatos kereskedelmi hasznosítást megelőző beszerzések területén, valamint az ehhez kapcsolódó eljárások koordinációja szempontjából;

26. támogatja, hogy a kutatási és fejlesztési szolgáltatásokkal kapcsolatos kereskedelmi hasznosítást megelőző beszerzések fejlesztésére és megszilárdítására irányuló cselekvéseket a helyi és a területi önkormányzatok szintjén azokból a forrásokból finanszírozzák, amelyek a közös agrárpolitika felülvizsgálata során szabadulnak fel az Európai Unió költségvetésében;

27. támogatja, hogy az egységes európai kutatási térség gondolata esetlegesen új formát öltjön, és új lendületet kapjon, amennyiben a kutatási és fejlesztési szolgáltatásokkal kapcsolatos kereskedelmi hasznosítást megelőző beszerzések eljárásait beillesztik a közbeszerzési szerződések odaítélésével kapcsolatos, már létező mechanizmusok közé;

28. úgy véli, hogy a kutatási és fejlesztési szolgáltatásokkal kapcsolatos kereskedelmi hasznosítást megelőző beszerzések támogatási stratégiáját jelentősen egyszerűbbé tenné, ha abban

részt vennének az egyetemek, a kutatóközpontok és főképpen a magas szintű tudással rendelkező és technológiai innovációval szolgáló kis- és középvállalkozások, amelyek jelen vannak a településeken és a régiókban, mivel így új keretben folyhat az együttműködés annak a tagállamnak a helyi és regionális önkormányzataival, amelyben székhelyük van, másrészt más tagállamok helyi és regionális önkormányzataival, egyetemi intézetekkel, kutatási intézményekkel és hasonló profilú kkv-kkal;

29. hangsúlyozza, hogy információs pontoknak és adatbázisoknak a helyi és regionális önkormányzatoknál történő létrehozása által, amelyek a települések és régiók problémáival foglalkoznak, köztük kiemelten olyanokéival, amelyek újító megoldásokat keresnek, és információkat szolgáltatnak a helyi kutatási és fejlesztési erőforrásokról, lehetséges lesz a közös nehézségekkel küzdő területek, valamint az egymást kiegészítő vagy támogató lehetőségekkel rendelkező kutatóközpontok és vállalkozások közelítése a problémák innovatív és szinergia általi megoldásának érdekében;

30. javasolja, hogy a Regionális Fejlesztési Alap, a Kohéziós Alap és az Európai Szociális Alap által kiírt pályázatokat úgy irányítsák, hogy azok – az általuk finanszírozott ágazatban – a kutatásra és fejlesztésre irányuljanak a kereskedelmi hasznosítást megelőző beszerzések által.

Kelt Brüsszelben, 2008. október 8-án.

a Régiók Bizottsága
elnöke

Luc VAN DEN BRANDE